

Spis treści

Przedmowa	XIII
Podziękowania	XIX
Wstęp od tłumaczy	XXI
1 Co stanowi filozoficzne podstawy bioetyki?	1
Czym jest „etyka normatywna”?	1
Jakie teorie moralne są ważne dla bioetyki?	4
Jak działa rozumowanie utylitarystyczne?	6
Jakie zasady obejmuje etyka kantowska?	10
Co prawo naturalne wnosi do bioetyki?	13
Czym jest „podejście oparte na zasadach” w bioetyce?	17
Rozważania końcowe	19
2 W jaki sposób przejście od paternalizmu do autonomii uksztaltowało bioetykę?	21
Czym jest paternalizm w ogóle?	22
Czym różni się twardy paternalizm od miękkiego?	24
Czym jest paternalizm medyczny?	26
Co autonomia oznacza w bioetyce?	28
Czym jest świadoma zgoda?	29
Jakie było znaczenie Raportu z Belmont?	31
Jakie siły historyczne doprowadziły do odrzucenia paternalizmu medycznego?	32
Czy skutki poważnej choroby usprawiedliwiają paternalizm medyczny? ...	33
Czy nieracjonalne wybory usprawiedliwiają paternalizm medyczny?	34

	Czy szacunek dla różnic kulturowych usprawiedliwia oszukiwanie?	35		Jakie są argumenty przeciwko śmierci mózgowej?	93
	W jaki sposób lekarz ma przekazać pacjentowi złą wiadomość?	36		Jakie znaczenie ma przypadek Jahi McMath?	94
	Czy w niektórych „trudnych przypadkach” można usprawiedliwić okłamywanie?	37		Co by się stało, gdybyśmy zrezygnowali z koncepcji śmierci mózgowej?	97
	W jaki sposób bioetycy i medycy powinni podejść do rasizmu?	40		Czy powinniśmy przyjąć standard „śmierci wyższego mózgu”?	99
	Rozważania końcowe	44		Czy śmierć jest zdarzeniem czy procesem – i czy ma to znaczenie?	101
3	Czy oświadczenia <i>pro futuro</i> chronią autonomię pacjentów? ...	45	6	Czy umieranie wspomagane przez lekarza jest etycznym wyborem?	102
	Czym jest oświadczenie <i>pro futuro</i> ?	45		Czym jest eutanazja?	105
	Jaki rodzaj „zmiany zdania” miałby znaczenie w tym kontekście?	48		Jaka jest różnica pomiędzy eutanazją dobrowolną i niedobrowolną?	106
	A zatem czym jest problem „ja wtedy vs. ja teraz”?	51		Czym był nazistowski program „eutanazji”?	107
	W jaki sposób obrońcy oświadczeń <i>pro futuro</i> odpowiedzieli na ten problem?	53		Czym jest samodzielne, wspomagane przez lekarza umieranie?	109
	Czy oświadczenia woli na wypadek przyszłego leczenia mogą funkcjonować wobec problemu „ja wtedy vs. ja teraz”?	56		Na czym polega „argument z jednakowej ochrony” za samobójstwem wspomagany przez lekarza?	112
	Jakie wnioski mogłoby wygenerować takie podejście w przypadkach opisanych powyżej?	58		Gdzie w USA legalne jest samodzielne przyjęcie środków wspomagających śmierć?	113
	Jakie wyzwania komunikacyjne utrudniają stosowanie oświadczeń <i>pro futuro</i> ?	59		Jak wygląda sytuacja w innych krajach na świecie?	114
	Rozważania końcowe	62		Jakie są moralne argumenty za samobójstwem wspomagany przez lekarza?	115
4	Kiedy eksperymenty z udziałem ludzi są nieetyczne?	65		Jakie są moralne argumenty przeciwko śmierci wspomaganej?	117
	Jakie zasady prowadzenia etycznych badań wynikają z Kodeksu Norymberskiego?	65		Czy wspomagana śmierć jest sprzeczna z rolą lekarza?	118
	Jakie znane eksperymenty wpłynęły na rozwój etyki badań medycznych? ..	68		Czy legalizacja samobójstwa wspomagane grozi opiece paliatywnej? ..	119
	W jakich sytuacjach badania kontrolowane placebo łamią podstawowe zasady etyki medycznej?	77		Czy legalizacja śmierci wspomaganej to pierwszy krok na równi pochytej? ..	120
	W jaki sposób na etykę badań wpływa kontekst międzynarodowy?	79		Czy faktycznie istnieje potrzeba dostępu do śmierci wspomaganej przez lekarza?	122
	Kiedy dopuszczalne są badania ekspozycyjne nowych szczepionek?	81		Rozważania końcowe	123
	W jakich sytuacjach kryteria wyłączenia i priorytety badania niesprawiedliwie szkodzą grupom nieuprzywilejowanym?	83	7	Czy aborcja jest etycznym wyborem?	127
	Rozważania końcowe	85		Jak wygląda konserwatywne podejście do statusu moralnego nienarodzonych?	128
5	Jak należy definiować śmierć i stwierdzać zgon?	87		Dlaczego umiarkowani konserwatyści myślą, że życie zaczyna się później niż po zapłodnieniu?	129
	Czym jest śmierć?	87		Czy aborcja zawsze jest zła według konserwatystów?	131
	Czym jest śmierć mózgu?	88		Jak wygląda liberalne podejście do statusu moralnego nienarodzonych? ..	132
	Czy kryteria neurologiczne są lepszym wyznacznikiem śmierci?	90		Czym jest „zasada potencjalności” w bioetyce?	135
	Jakie są praktyczne zalety kryteriów neurologicznych?	91		Czy podejście osobowe usprawiedliwia zabijanie noworodków?	136
	Czy istnieją argumenty naukowe przemawiające za śmiercią mózgową? ...	92			

	Czy koncepcja „przyszłości-takiej-jak-nasza” daje nam nowe podejście do aborcji?	137
	W jaki sposób teoria ucieleśnionego umysłu wnosi wkład do tej debaty? ...	139
	Jakie wnioski w sprawie aborcji wynikają z przyjęcia perspektywy interesów?	140
	W jaki sposób koncepcja interesów przyczynia się do podejścia stopniowanego?	142
	A co, jeśli chodzi o późne aborcje?	143
	Jaką rolę odgrywa prawo do stanowienia o własnym ciele?	144
	Rozważania końcowe	148
8	Do jakich wniosków prowadzi przyjęcie krytycznej perspektywy na niepełnosprawność?	149
	Czym są badania prenatalne?	151
	Czym są preimplantacyjne badania genetyczne?	152
	Jaki jest cel badań prenatalnych i preimplantacyjnych?	153
	Jakie argumenty przeciwko aborcji selektywnej wynikają z takiej krytycznej perspektywy?	156
	Jak można odpowiedzieć na krytykę prowadzoną z perspektywy niepełnosprawności?	158
	Czy badania prenatalne można uznać za środek prewencyjny?	160
	Czy wybór selektywnej aborcji oznacza złe podejście do rodzicielstwa?	161
	Rozważania końcowe	163
9	Jakie problemy etyczne generuje technologia rozrodu wspomaganego?	165
	Jak definiujemy niepłodność i jakie są jej przyczyny?	166
	Jakie procedury medyczne są stosowane do leczenia niepłodności?	166
	Jakie są argumenty etyczne za wspomaganiem rozrodu?	169
	Czy adopcja jest lepszą alternatywą od technik rozrodu wspomaganego? ..	169
	Z jakim ryzykiem zdrowotnym dla kobiety wiąże się in vitro?	172
	Jakie jest ryzyko zdrowotne dla potomstwa?	174
	Czy istnieje ryzyko szkód psychologicznych dla dzieci z in vitro?	175
	Kto powinien za to płacić?	177
	Czy użycie rozrodu wspomaganego w celu tworzenia rodzin nietradycyjnych jest dopuszczalne etycznie?	178
	Czy płacenie dawcom gamet lub surogatkom sprawia, że rozród staje się towarem?	180
	Czy płacenie wynagrodzeń stanowi wyzysk wobec dawczyń jajeczek?	183

	Czy płacenie wynagrodzeń stanowi wyzysk wobec surogatek?	185
	Czy wybór płci dziecka w zapłodnieniu in vitro jest etyczny?	188
	Jakie argumenty wspierają użycie technik in vitro w celu niemedycznego wyboru płci?	189
	Jakie są argumenty przeciwko wybieraniu płci dziecka?	190
	Rozważania końcowe	192
10	Jakie warunki muszą być spełnione, aby system opieki zdrowotnej był sprawiedliwy?	195
	Jakie kwestie związane ze sprawiedliwością pojawiają się przy porównywaniu systemów opieki zdrowotnej?	195
	W jaki sposób do systemów opieki zdrowotnej można zastosować utylitarystyczne rozumienie sprawiedliwości?	198
	Czego wymaga egalitarne podejście do sprawiedliwości?	199
	Jakie implikacje dla systemu ochrony zdrowia wynikają z libertariańskiej wizji sprawiedliwości?	203
	W jaki sposób „zawodność rynku” i „przesuwanie kosztów” wpływają na ubezpieczenia zdrowotne?	205
	Co nazywamy nieuczciwą „jazdą na gapę”?	207
	Do jakiego stopnia „jazda na gapę” wpływa na argumenty dotyczące ubezpieczeń?	209
	Dlaczego ubezpieczenie jest niebezpieczne i jak zmniejszyć to ryzyko?	211
	Jaką rolę w sprawiedliwym systemie odgrywa „zdrowie publiczne”?	214
	Czy w sporach o systemy ochrony zdrowia możemy osiągnąć jakiś kompromis?	216
	Rozważania końcowe	218
11	Jak sprawiedliwie rozdzielić ograniczone zasoby?	219
	Kto powinien mieć pierwszeństwo do przeszczepu narządów?	220
	Kto powinien otrzymać opiekę jako pierwszy w czasie pandemii?	222
	Czy przeszłe zachowania powinny wpływać na priorytetyzację opieki?	225
	Czy priorytety należy dostosować do strukturalnych nierówności zdrowotnych?	227
	Jaki priorytet, jeśli w ogóle, należy przyznać leczeniu względem profilaktyki?	228
	Co powinno wchodzić w skład minimalnych świadczeń podstawowych gwarantowanych dla wszystkich?	232
	Czym jest „rok życia skorygowany o jakość”?	234
	Czy etyczne jest rozdzielanie zasobów zdrowotnych na podstawie QALY? ..	236

Czy efekt „punktu odniesienia” usprawiedliwia większą wartość końcówki życia?	239
Rozważania końcowe	240
12 Jakie ceny leków są sprawiedliwe?	241
Jakie ceny leków są uzasadnione etycznie?	241
Na ile koszty B+R uzasadniają ceny leków?	243
Czy konkurencja rynkowa to dobry sposób ustalania cen leków?	247
Co utrudnia rozpoznanie faktycznej skuteczności leku?	249
Czy ceny leków powinny być oparte na wartości?	251
Jakie reformy są potrzebne na rynku i w przepisach?	255
Czy ochrona patentowa jest zgodna ze sprawiedliwością globalną?	257
Rozważania końcowe	259
13 Czy genetyczne modyfikowanie człowieka jest etyczne?	261
Czym jest terapia genowa?	262
Czym jest CRISPR?	263
Jakie niebezpieczeństwa pociąga za sobą CRISPR?	265
Kim był He Jiankui i co zrobił?	267
Co nieetycznego było w działaniach He Jiankuiego?	267
Czy modyfikacje genetyczne zarodków w celu zapobiegania chorobom mogą być uzasadnione?	270
A co, jeśli chodzi o udoskonalenia?	271
Czy ulepszenia zagrażają autentyczności?	272
Czy ulepszenia zagrażają autonomii?	273
Czy ulepszenia mogą niszczyć relację rodzic–dziecko?	274
Czy geny determinują nas bardziej niż otoczenie?	276
Czy terapia genowa jest warta swojej ceny?	277
Czy ulepszenia genetyczne stoją w sprzeczności ze sprawiedliwością społeczną?	279
Czy powinniśmy zmienić ludzką ewolucję?	280
Rozważania końcowe	284
Przypisy	287
Lektury uzupełniające	303
Lektury uzupełniające w języku polskim	309
Indeks	311